

[Click here and/or on the diagrams for moving diagrams and English summary!](#)
[Klik hier en/of op de diagrammen voor bewegende diagrammen!](#)

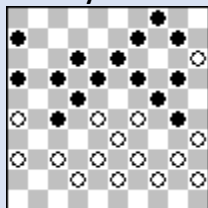
In De Problemist van Augustus 2007 (p. 102-103) nodigde ik u uit om een uitdagend slagsysteem in een scherp jasje te steken. Ik had me van tevoren geen illusies gemaakt over het aantal reacties en dat bleek, helaas, terecht. Met behulp van de gigantische probleemverzameling van Wim de Zwart vond ik alsnog een aantal bewerkingen op het systeem. Deze zal ik u dan ook niet onthouden.

Idee Michiel Kroesbergen

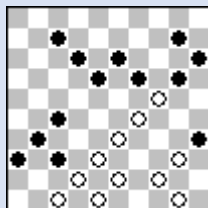
Op **diagram 1** ziet u de stand die Michiel Kroesbergen vond tijdens een partijanalyse. Dit naar aanleiding van zijn partij tegen Anton van Berkel tijdens de finale van het Nederlands Kampioenschap 2007 (zie ook DP Augustus 2007). In deze stand kan wit op een fraaie manier winnen: **30.28-23! 19x28 31.26-21 17x26 32.37-31 26x48 33.38-32 27x49 34.40-34 49x40 35.34x5 48x23 36.45x34 28x30 37.5x42!**

Basisidee is de stand waarin *40-34 (49x40) 34x (48x)* gespeeld wordt. Ik gaf u de uitdaging mee om naar aanleiding van dit basisidee een compositie te maken. Het bleef echter stil in mijn (digitale) brievenbus. Daarom ging ik nogmaals op onderzoek uit. Ditmaal met meer succes dan de eerste keer.

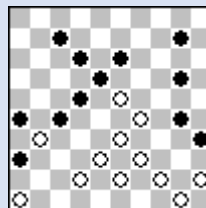
1. Analysestand

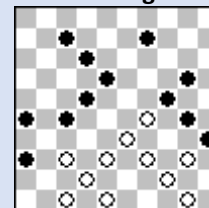
2. P. Olivier

3. M. Nicolas

4. A. v. Wingerden

Vroege voorgangers

In de digitale zoekmachine van composities vond ik het slagsysteem terug in het begin van de jaren vijftig van de vorige eeuw.

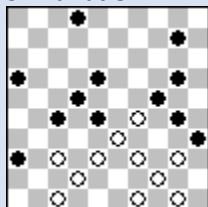
Het lijkt erop dat P. Olivier als eerste het slagsysteem *404(40)34x(48x)* bewerkt heeft (vandaar de titel van deze bijdrage). Hij deed dit in het Leids Dagblad uit 1953 (!), zie **diagram 2**.

Wit wint door **1.43-39 19x30 2.48-43 37x48 3.38-32 27x49 4.40-34 49x40 5.34x5 48x23 6.5x30 35x24 7.47-41 36x47 8.50-45 47x29 9.45x1 W+**. Er mankeert echter het een en ander aan deze compositie. Zwart staat twee schijven voor in de beginstand, we zien een oneconomische gever en de slotstand is onscherp. Wel is het systeem uitgebreid via het extra bijvoegen van een zwarte dam op 47.

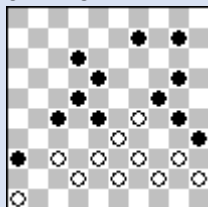
De bewerking van Nicolas uit L'Effort van 1960 is niet veel beter (zie **diagram 3**). Tijdens de oplossing **1.45-40 26x48 2.23-19 13x24 3.38-32 27x49 4.40-34 49x40 5.34x5 48x23 6.5x17x30 35x24 7.46-41 36x47 8.50-45 47x29 9.45x1 W+** zien we zetverwisseling, oneconomie en een onscherp overblijfsel.

A.A. van Wingerden doet het in 1962 (Verenigde Noord-Hollandse Dagbladen) op een al aanzienlijk betere manier, zie **diagram 4**. Na **1.38-32 27x38 2.48-43 38x49 3.37-31 26x48 4.40-34 49x40 5.34x3 48x23 6.3x30 35x24 7.47-41 36x47 8.50-45 47x29 9.45x1 W+** blijft er weliswaar nog steeds een onscherp slot over, maar dat is dan ook het enige smetje.

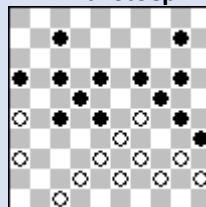
5. Variatie

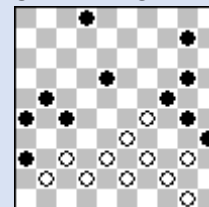
6. A. Kovrizkin

7. A. v.d. Stoep

8. A. Timmer

Scherp slot

Zoals we van de vroege voorgangers kunnen concluderen valt het niet mee om een scherp einde te breien aan het 'Olivier-systeem'. Dat was dan ook de uitdaging die ik u in augustus vorig jaar meegaf.

Naar aanleiding van 'de ouwetjes' op de diagrammen 2 tot 4 kwam ik tot de variatie van **diagram 5**. Wit wint door **1.38-32 27x38 2.49-43 38x49 3.37-32 28x48 4.40-34 49x40 5.34x5 48x23 6.5x11 16x7 7.47-41 36x47 8.50-45 47x29 9.45x1 2-7 10.1x20 35-40 11.20-33 40-45 12.33-50 W+**. We zien nog wel een veldkeuze, maar het is allemaal al een stuk scherper.

In 1963 komt Kovrizkin met **diagram 6** op de proppen. Hij heeft een nieuwe toevoeging aan het slagsysteem. Waar in de diagrammen 2 tot en met 5 besloten wordt met 41, 45, 1 etc. geeft Kowrizkin meteen dam op 47: **1.46-41 36x47 2.37-32 28x48 3.38-32 27x49 4.40-34 49x40 5.34x3 48x23 6.3x5 47x29 7.45x12 35-40 8.5-28 40-45 9.28-50 24-29 10.12-7 29-33 11.50x6 45-50 12.7-1 W+**. Het slot dat hij gebruikt is echter ook niet helemaal vlijmscherp, want op het eind kan wit de winst op de trictrac (onnodig) lang uitstellen.

De voorbeelden die tot nu toe gepasseerd zijn, hebben nog geen scherpe bewerking op het systeem opgeleverd. Dit gebeurt pas in 1976: in Het Nieuwe Damspel werd voor het eerst een scherpe bewerking gepresenteerd op het 'Olivier-systeem'. Arie van der Stoep deed dit met **diagram 7**. Weliswaar zien we in de aanvangsstand een ongelijk schijvenaantal, maar verder valt er niets op te merken. In de ontleding die als volgt verloopt: **1.26-21 17x26 2.36-31 26x48 3.38-32 27x49 4.40-34 49x40 5.34x1 48x18 6.1x4 28x39 7.45x43 35-40 8.4x27 40-45 9.43-39 45-50 10.27-38 50x42 11.47x38 W+** zien we de mooie slagen 1x4 en 45x43. En dan blijft er ook nog eens een mooi motief over! Puik werk van deze topproblemist.

Eigen poging

Ik wil u nog één voorbeeld uit eigen keuken laten zien ter inspiratie, zie **diagram 8**. Wit wint door **1.50-45Z 36x47 2.37-31 26x48 3.38-32 27x49 4.40-34 49x40 5.34x5 48x23 6.5x16 47x29 7.45x12 2-7AB 8.16x30 35x24 9.12-7 24-29 10.7-1 29-33 11.1-34 33-38 12.34-48 W+**.
A: 7..... 35-40 8.12-7 2x11 9.16x44/49 W+. **B: 7..... 24-29 8.12-7 2x11 9.16x34/45.**
Z: 1.40-34 36x47 2.34x5 27-32 3.38x16 47x46 4.33-28 46x23 5.5x28 18-23 6.28x30 35x24 =.

De openingszetten zijn inmiddels gesneden koek, daar valt ook weinig mee te variëren. Ook het voorkomen van oneconomie valt bij dit systeem niet altijd mee. Let echter wel op de schijnoplossing, die in diagram 8 verborgen zit. Het motiefje is niet 100% scherp, maar toch vind ik dit het plaatsen waard. In de stand *wit: 12, d16 / zwart: 2,24,35 // z.a.z.* is er namelijk iets bijzonders aan de hand. Er zijn 'maar liefst' 3 onscherpe, maar waardevolle variantjes te zien (waarvan 2 met een veldkeuze en 1 met een leuke damafname). Juist de enige variant die scherp wint voor wit - (30) - mag niet als hoofdvariant worden gekozen. Dit met als reden dat wit niet op één manier scherp kan winnen, maar op 2 manieren: (30) 8A, 7 W+ A127, 7 W+. Het feit dat er twee scherpe varianten zijn, leidt er dus toe dat één van de drie onscherpe varianten tot hoofdvariant gekozen moet worden. Dit alles maakt het tot een compositie met een apart slot.

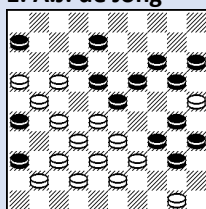
Openstaande uitdaging

Na dit artikeltje is de uitdaging uiteraard nog steeds aan u. Het valt zoals gebleken niet mee om een zuiver scherp slot te koppelen aan het 'Olivier-systeem'. De teller staat met het probleem van Van der Stoep immers strikt gezien nog maar op één! Er valt dus schijnbaar nog genoeg moois te ontdekken, maar dat laat ik geheel aan de lezer dezes over.

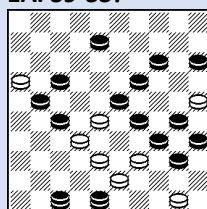
Het 'Olivier-systeem' (2)

Het is me een waar genoegen u een vervolg te kunnen aanbieden op het artikel uit DP augustus 2008, over het 'Olivier-systeem'. Daarbij ben ik veel dank verschuldigd aan één van de topproblemisten die Nederland rijk is. Hij volbracht de door mij gestelde uitdaging met glans en leverde de tot nu toe beste bewerking op het Olivier-systeem af.

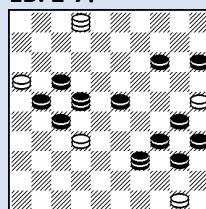
1. A.J. de Jong

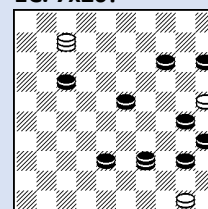
1A. 39-33!

1B. 2-7!

1C. 7x20!

Verplaatsing systeem

Ardjan de Jong was degene op wie ik in de inleiding doelde. Hij bewerkte het 'Olivier-systeem' (zie **diagram 1**) volledig scherp door datzelfde systeem één rij naar links te verplaatsen. Het leverde een prachtige 15x15 op: niet alledaags, zo'n grote compositie, dus ik geef de ontleding in 4 diagrammen. Vanuit diagram 1 wint wit door **1.16-11 36x47 2.21-16 12x21 3.33-29 6x17 4.29-24 20x29 5.27-22 18x27 6.37-31 26x48 7.39-33 48x39 8.33x2 47x22 9.2-7 27x38 10.16x29 34x23 11.7x20 15x24 12.25x45 24-29 13.45-40 35x44 14.50x39** en zwart mag kiezen hoe de oppositie eruit komt te zien: **W+**.

Na de inleidende fase (zie **diagram 1A**) staat alles klaar om het Olivier-systeem in werking te stellen met 39-33.

Diagram 1B geeft het beslissende moment van de compositie weer. We zien 2 zwarte dammen én een witte dam. Via de fraaie damschuif 2-7 en de nuttige ruimslag 16x29 komen we in **diagram 1C** terecht met het witte damslagoffer 7x20. De overblijvende 2x2 is scherp uit. De slagroutes liggen vrijwel allemaal goed verborgen in de mooi volgebouwde beginstand. Een zeer fraaie en dus geslaagde bewerking van het Olivier-systeem!

Naschrift

Het Olivier-systeem kan dus verplaatst worden, zoals Ardjan de Jong succesvol aantoont. Het kan echter ook nog gespiegeld worden... Bewerkingsmogelijkheden genoeg dus, zou je zeggen. Wie flikt evenals Ardjan het kunstje om het Olivier-systeem scherp te bewerken? Geslaagde pogingen zie ik nog steeds graag tegemoet!

Het 'Olivier-systeem' (3)

Er kan weer een hoofdstuk toegevoegd worden aan het Olivierboek. Leo Faber en Arne van Mourik verschaften mij verdere informatie over Piet Olivier waarvan ik u graag deelgenoot wil maken. Ikzelf ondervond het genoeg een scherpe bewerking op het systeem te vinden.

Piet Olivier

Ik neem de woorden van Arne van Mourik en Leo Faber over. *"Als er een slagsysteem naar iemand vernoemd wordt mag er best even uitgelegd worden wie de bedenker was. Pieter Olivier (30-9 1914 Veendam – 17-9 1989 Veendam) was de eerste damtrainer van Leo Faber. Bij DC Veendam werden Leo omstreeks 1979 de eerste kneepjes van het compositievak bijgebracht. Olivier was zelf weliswaar geen vooraanstaand problemist, maar hij behandelde wel steevast de probleemrubriek van Het Nieuwe Damspel (1972-1992). Van beroep was hij kapper en in de jaren vijftig en zestig verdiende hij daarmee te Leiden de kost. Als lid van de Leidse damvereniging LDV genoot hij samen met broer Willem (niet in de Index, wel een keer in TDC) enige bekendheid. Dat het "Olivier-systeem" – mooie naam, ook als later mocht blijken dat iemand hem al voor was – gepubliceerd werd in het Leids Dagblad (18-7 1953; zie DP augustus 2008 p.87), wekt nu geen verbazing meer.*

Toen Piet eind jaren zestig terugkeerde naar zijn geboortegrond werd hij ook actief als freelance journalist. Voor de regionale pers schreef hij veel over damclub Veendam en met name over de prestaties van de jeugd. Leo's naam zal vast en zeker vaak genoemd zijn! Op problematiek gebied deed hij zelf niet meer van zich spreken. Maar je hoeft slechts één keer iets bijzonders te doen om voor eeuwig met je naam voort te leven!"

Bronnen:

Dam Eldorado november 1971; Dammen 55, juni 1990; De Index (2001, aanvullingen in beheer); //kabel.netvisit.nl/~rusteb01/grafschriften-database.htm (overlijdensgegevens inwoners van Veendam).

Een technisch vervolg

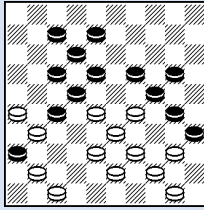
In DP van oktober 2008 zag u de geweldige prestatie van Ardjan de Jong die een volledig scherpe bewerking afleverde op het Olivier-systeem. Na Arie van der Stoep, zie DP augustus 2008, was hij de tweede problemist die een scherpe bewerking wist af te leveren op dat systeem. Nu is het zo dat ik de woorden van Frans Hermelink op pagina 133 van DP 2008 volledig onderschrijf – *'met recht kun je zeggen dat het ontbreken van een goed slot ruimschoots vergoed wordt door de inhoud en de aanvangsstand'* – maar een volledig scherpe bewerking is natuurlijk de slagroom op de taart. Daarom zocht ik verder naar nóg een scherpe bewerking.

Het systeem is erg lastig scherp te bewerken, maar op 19 oktober 2008 vond ik een variant die mij wel tevreden stelde. Zoals u zult zien zit echter ook op deze compositie weer een (ander) smetje.

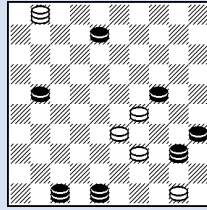
Vanuit **diagram 1** wint wit door **1.47-42 36x47 2.26-21 17x48 3.28x17 12x21 4.38-32 27x49 5.40-34 49x40 6.34x1 48x12 7.1x45 47x29 8.45x26 8-12 9.26x30 35x24 10.50-44 W+**.

Om zetverwisseling te voorkomen is er een oneconomische 1x3-meerslag ingebouwd en er is ook een onvermijdelijke oneconomische tweegever te zien. De aanvangsstand is echter goed evenwichtig gevuld, er is geen standverklaring nodig (zoals bij De Jong) en we zien vanuit diagram 1A wat nieuwe witte dambewegingen: 1x45x26x30. Toch wel een aardig geheel, ondanks de oneconomie!

1. A. Timmer

1A. (z.a.z.)

Een andere mogelijkheid waar ik eerst op stuitte was als volgt: zet in diagram 1 schijf 8 op veld 13 en voeg nog een zwarte schijf toe op veld 11. De ontleding is dan in essentie dezelfde, alleen het slot is ietsjes anders. Logischerwijs verkoos ik mijn latere vondst van diagram 1 boven deze mogelijkheid, vanwege de gelijke schijvenverdeling.

Tot besluit

Wie schrijft een volgend hoofdstuk, 'Het Olivier-systeem' (4)?

Stuur Arjen Timmer een e-mail: arjen.timmer@gmail.com

Hij kijkt ernaar uit!
